

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 11. marca 2020*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana spotrebiteľa – Smernica 93/13/EHS – Nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách – Zmluva o úvere v cudzej mene – Článok 4 ods. 1 – Zohľadnenie všetkých ostatných zmluvných podmienok na účely posúdenia nekalej povahy napadnutej podmienky – Článok 6 ods. 1 – Preskúmanie nekalej povahy podmienok uvádzaných v zmluve vnútroštátnym súdom *ex offio* – Rozsah“

Vo veci C-511/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) z 18. júla 2017 a doručený Súdnemu dvoru 21. augusta 2017, ktorý súvisí s konaním:

Györgyné Lintner

proti

UniCredit Bank Hungary Zrt.,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predsedníčka tretej komory A. Prechal (spravodajkyňa), predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu sudcu tretej komory, sudcovia L. S. Rossi, J. Malenovský a F. Biltgen,

generálny advokát: E. Tančev,

tajomník: R. Șereș, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 19. septembra 2019,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- UniCredit Bank Hungary Zrt., v zastúpení: Z. Lajer, A. Szőke a J. Pettkó-Szandtner, ügyvédek,
- maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: L. Havas a N. Ruiz García, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 19. decembra 2019,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: maďarčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu, ktorého účastníkmi sú pani Györgyné Lintnerová a spoločnosť UniCredit Bank Hungary Zrt. (ďalej len „UniCredit Bank“) vo veci nekalej povahy určitých podmienok uvedených v zmluve o hypotekárnom úvere vyjadrenom v cudzej mene.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Podľa znenia dvadsiateho prvého odôvodnenia smernice 93/13:
„keďže členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa nekalé podmienky neuplatňovali v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcu alebo dodávateľa a ak sa napriek tomu také podmienky uplatnia, nemajú viazať spotrebiteľa a nemajú byť záväzné pre spotrebiteľa a zmluva má byť naďalej záväzná pre zmluvné strany za týchto podmienok, ak jej plnenie môže pokračovať bez neprimeraných ustanovení.“
- 4 Článok 4 ods. 1 tejto smernice stanovuje:
„Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.“
- 5 Článok 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:
„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“
- 6 V článku 7 ods. 1 smernice 93/13 sa uvádza:
„Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“
- 7 Článok 8 tejto smernice stanovuje:
„Členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Maďarské právo

- 8 Podľa § 3 ods. 2 Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (zákon III z roku 1952 o občianskom súdnom konaní) uplatniteľného v spore vo veci samej (ďalej len „zákon o občianskom súdnom konaní“):

„Ak zákon nestanovuje inak, je súd viazaný návrhmi a právnymi stanoviskami predloženými účastníkmi konania. Súd návrhy a právne stanoviská predložené účastníkmi konania nezohľadňuje podľa ich formálneho označenia, ale podľa ich obsahu. ...“

- 9 § 23 ods. 1 zákona o občianskom súdnom konaní uvádza:

„Do právomoci okresných súdov patria:

...

k) žaloby o určenie neplatnosti nekalých zmluvných podmienok;

...“

- 10 § 73/A ods. 1 tohto zákona uvádza:

„Zastupovanie advokátom je povinné:

...

b) vo veciach patriacich do pôsobnosti okresného súdu ako prvostupňového súdu, a to vo všetkých štádiách konania a takisto v rámci odvolania...“

- 11 Podľa § 215 zákona o občianskom súdnom konaní:

„Rozhodnutie nemôže ísť nad rámec návrhov uvedených v žalobe a protinávrhu. Toto pravidlo platí takisto pre vedľajšie návrhy hlavných návrhov (úroky, poplatky atď.).“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 12 Dňa 13. decembra 2007 uzavrela pani Lintnerová so spoločnosťou UniCredit Bank zmluvu o hypotekárnom úvere vyjadrenom v cudzej mene. Táto zmluva obsahuje určité ustanovenia, ktoré priznávajú spoločnosti UniCredit Bank právo jednostranne zmeniť uvedenú zmluvu.

- 13 Pani Lintnerová podala 18. júla 2012 na Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) žalobu, ktorou sa domáhala určenia neplatnosti uvedených podmienok s retroaktívnym účinkom, pričom táto žaloba bola založená najmä na smernici 93/13. Rozsudkom z 29. augusta 2013 tento súd uvedenú žalobu zamietol.

- 14 Uznesením z 1. apríla 2014 Fővárosi Ítéltábla (Regionálny odvolací súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) na základe odvolania, ktoré podala pani Lintnerová, zrušil tento rozsudok a vrátil vec Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť). Fővárosi Ítéltábla (Regionálny odvolací súd hlavného mesta Budapešť) v tomto uznesení pripomenul, že Súdny dvor vo svojej judikatúre týkajúcej sa smernice 93/13 systematicky odkazoval na zásadu, podľa ktorej musí súd vo veciach týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv preskúmať *ex officio* nekalú povahu podmienok uvedených v týchto zmluvách. V tejto súvislosti spresnil, že podľa chápania uvedenej smernice a súvisiacej judikatúry, ako aj uplatniteľného vnútroštátneho práva je účinné uplatnenie tejto smernice možné iba vtedy, ak

vnútroštátny súd preskúma *ex officio* celú spornú zmluvu. Uložil tak Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť), aby vyzval žalobkyňu na určenie, či chce namietat nekalosť podmienok uvedených v predmetnom uznesení alebo iných zmluvných podmienok, ktoré neboli uvedené v jej pôvodnej žalobe, a či sa považuje za viazanú uvedenou zmluvou po tom, ako sa na predmetné podmienky nebude prihliadať.

- 15 Uznesením zo 7. decembra 2015 Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) po opätovnom skúmaní veci konanie zastavil z dôvodu, že pani Lintnerová nereagovala na výzvu, ktorá jej bola adresovaná, formulovať návrh na „uplatnenie právnych dôsledkov neplatnosti“ v súlade s právnou úpravou *ad hoc* týkajúcou sa zmlúv o úveroch vyjadrených v cudzej mene, ako je zmluva vo veci samej, prijatou v priebehu roka 2014, po uzavretí zmlúv o úvere, ktorých sa týka. Táto právna úprava zahŕňa najmä Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény [zákon XXXVIII z roku 2014, ktorý upravuje osobitné záležitosti týkajúce sa rozhodnutia Kúria (Najvyšší súd, Maďarsko) o zachovaní jednotnosti zákona o úverových zmluvách uzatvorených finančnými inštitúciami so spotrebiteľmi] a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény [zákon XL z roku 2014 o predpisoch týkajúcich sa zúčtovania uvedených v zákone XXXVIII z roku 2014, ktorým sa upravujú osobitné záležitosti týkajúce sa rozhodnutia Kúria (Najvyšší súd, Maďarsko) o zabezpečení jednotnosti zákona o úverových zmluvách uzatvorených finančnými inštitúciami so spotrebiteľmi a iné ustanovenia, ďalej v uvedenom poradí len „zákony DH1 a DH2“], ktoré obsahujú ustanovenia upravujúce určenie nekalej povahy a dôsledkov, ktoré z toho vyplývajú, pokiaľ ide o určité podmienky obsiahnuté v týchto zmluvách, a to podmienky týkajúce sa právomoci jednostranne meniť a dopĺňať zmluvu na jednej strane a rozdielu medzi nákupnými a predajnými kurzami príslušnej meny na strane druhej.
- 16 Dňa 29. marca 2016 Fővárosi Ítéltábla (Regionálny odvolací súd hlavného mesta Budapešť), na ktorý pani Lintnerová opätovne podala odvolanie, potvrdil uvedené uznesenie, pokiaľ ide o podmienky zmluvy uvedené v zákonoch DH1 a DH2, ale v zostávajúcej časti ho zrušil a nariadil Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť), aby vydal nové rozhodnutie.
- 17 V tejto súvislosti Fővárosi Ítéltábla (Regionálny odvolací súd hlavného mesta Budapešť) konštatoval, že hoci podmienky upravené zákonmi DH1 a DH2 už skutočne nemôžu byť predmetom súdneho rozhodnutia, Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) musí napriek tomu vzhľadom na návrhy pani Lintnerovej preskúmať podmienky tej istej zmluvy, ktoré sa týkajú notárskeho osvedčenia, dôvodov výpovede a určitých nákladov, ktoré znáša spotrebiteľ.
- 18 Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť), ktorý má rozhodnúť o uvedených podmienkach, uvádza, že je tak povinný *ex officio* preskúmať zmluvné podmienky, ktoré pani Lintnerová v prvostupňovom konaní nekritizovala, pričom ani v dôvodoch svojej žaloby neuviedla skutkové okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že sa domáhala aj určenia nekalej povahy ustanovení, ktoré uvádza Fővárosi Ítéltábla (Regionálny odvolací súd hlavného mesta Budapešť).
- 19 Vnútroštátny súd sa preto pýta, v akom rozsahu má na jednej strane preskúmať nekalú povahu každej podmienky zmluvy, ktorej určité podmienky sú predmetom žaloby podanej spotrebiteľom, a na druhej strane je v rámci tohto preskúmania viazaný návrhmi žalobkyne. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti odkazuje na judikatúru Súdneho dvora, najmä na rozsudok zo 4. júna 2009, Pannon GSM, (C-243/08, EU:C:2009:350), z ktorého vyplýva, že preskúmanie nekalej povahy zmluvných podmienok *ex officio* je odôvodnené okolnosťou, že spotrebiteľ nepoznal svoje práva, alebo bol odradený uplatniť ich z dôvodu nákladov, ktoré by súdne konanie predstavovalo. Vnútroštátny súd spresňuje, že v maďarskom práve môžu konania o určenie nekalej povahy zmluvných podmienok začať len prostredníctvom advokáta.

20 Za týchto podmienok Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 6 ods. 1 smernice [93/13] – aj vzhľadom na vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá stanovuje povinné zastupovanie v konaní pred súdmi – vykladať v tom zmysle, že každá zmluvná podmienka musí byť z hľadiska jej možnej kvalifikácie ako nekalej posudzovaná individuálne, a to bez ohľadu na otázku, či je na účely rozhodnutia o žalobnom návrhu skutočne potrebné zaoberať sa všetkými zmluvnými ustanoveniami?
2. Alebo sa má článok 6 ods. 1 smernice [93/13] na rozdiel od toho, čo bolo uvedené v prvej otázke, vykladať v tom zmysle, že na to, aby sa dospelo k záveru, že ide o nekalú podmienku, na ktorej sa zakladá žalobný návrh, treba posúdiť všetky ostatné zmluvné ustanovenia?
3. Môže kladná odpoveď na druhú otázku znamenať, že nekalú povahu predmetnej podmienky možno preukázať len po posúdení celej zmluvy, to znamená, že nekalú povahu jednotlivých prvkov danej zmluvy nemožno posudzovať samostatne a nezávisle od zmluvnej podmienky napadnutej žalobou?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 21 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 6 ods. 1 smernice 93/13 vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o žalobe podanej spotrebiteľom o určenie nekalej povahy určitých podmienok uvedených v zmluve, ktorú tento spotrebiteľ uzavrel s predajcom alebo dodávateľom, je povinný *ex officio* a individuálne preskúmať všetky ostatné zmluvné podmienky, ktoré neboli týmto spotrebiteľom napadnuté, aby overil, či ich možno považovať za nekalé.
- 22 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že cieľom pôvodnej žaloby, ktorú podala pani Lintnerová, bolo len určenie nekalej povahy zmluvných podmienok priznávajúcich spoločnosti UniCredit Bank možnosť jednostranne zmeniť úverovú zmluvu, ktorej sa týka spor vo veci samej. V súčasnom štádiu konania má však vnútroštátny súd rozhodnúť o otázke, či je podľa smernice 93/13 povinný *ex officio* rozšíriť, tak ako to ukladá rozhodnutie Fővárosi Ítéltábla (Regionálny odvolací súd hlavného mesta Budapešť), ktoré bolo vydané v odvolacom konaní, spor, ktorý prejednáva, o posúdenie prípadnej nekalej povahy podmienok tejto zmluvy, ktoré sa týkali notárskeho osvedčenia, dôvodov jej vypovedania a niektorých nákladov uložených pani Lintnerovej, hoci tieto posledné uvedené podmienky žalobkyňa vo veci samej vo svojej pôvodnej žalobe nenapádala.
- 23 V tejto súvislosti podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (pozri najmä rozsudky zo 4. júna 2009, Pannon GSM, C-243/08, EU:C:2009:350, bod 22, a zo 17. mája 2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, bod 26).
- 24 Súdny dvor takisto rozhodol, že vzhľadom na toto znevýhodnené postavenie článok 6 ods. 1 tejto smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa závažné. Ako vyplýva z judikatúry, ide o kogentné ustanovenie smerujúce k nahradeniu formálnej rovnováhy medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, ktorú nastolila zmluva, skutočnou rovnováhou, ktorá má znovu zaviesť rovnosť medzi zmluvnými stranami (rozsudok zo 17. mája 2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, bod 27 a citovaná judikatúra).

- 25 Súdny dvor zdôraznil, že s cieľom zabezpečiť ochranu vyžadovanú uvedenou smernicou môže byť nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, nezávislým od samotných zmluvných strán (rozsudky z 9. novembra 2010, VB Pénzügyi Lízing, C-137/08, EU:C:2010:659, bod 48, a zo 17. mája 2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, bod 28 a citovaná judikatúra).
- 26 Po prvé a podľa ustálenej judikatúry vnútroštátny súd má *ex offio* posúdiť nekalú povahu zmluvnej podmienky patriacej do pôsobnosti smernice 93/13, a tým odstrániť nerovnováhu medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, hneď ako je oboznámený s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (rozsudky zo 17. mája 2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, bod 29, a z 20. septembra 2018, OTP Bank a OTP Faktoring, C-51/17, EU:C:2018:750, bod 87 a citovaná judikatúra).
- 27 Preto je povinné preskúmanie *ex offio*, ktoré musí na základe smernice 93/13 vykonať vnútroštátny súd rozhodujúci vo veci, v prvom rade obmedzené na zmluvné podmienky, ktorých nekalá povaha môže byť preukázaná na základe právnych a skutkových informácií nachádzajúcich sa v spise, ktorý má uvedený vnútroštátny súd k dispozícii. Ak totiž tento súd nemá k dispozícii všetky tieto informácie, nebude môcť vykonať toto preskúmanie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. septembra 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, body 46 a 47).
- 28 Takéto preskúmanie musí v druhom rade rešpektovať obmedzenia predmetu sporu chápané ako výsledok, ktorý účastník konania sleduje svojimi tvrdeniami, v spojení so žalobnými návrhmi a žalobnými dôvodmi predloženými na tento účel.
- 29 Na úvod, hoci ochrana spotrebiteľa sledovaná smernicou 93/13 vyžaduje pozitívny zásah zo strany príslušného vnútroštátneho súdu, na to, aby táto ochrana mohla byť priznaná, je však nevyhnutné, aby sa začalo súdne konanie na návrh jednej zo zmluvných strán (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. októbra 2015, ERSTE Bank Hungary, C-32/14, EU:C:2015:637, bod 63).
- 30 Ďalej účinnosť ochrany, ktorú má dotknutý vnútroštátny súd podľa uvedenej smernice poskytnúť spotrebiteľovi prostredníctvom zásahu *ex offio*, nemôže ísť tak ďaleko, že by ignorovala alebo prekročila hranice predmetu sporu, tak ako ho vymedzili účastníci konania svojimi návrhmi, vo svetle žalobných dôvodov, ktoré uviedli, takže uvedený vnútroštátny súd nie je povinný rozšíriť tento spor nad rámec žalobných návrhov a žalobných dôvodov predložených tomuto súdu tým, že na účely overenia ich prípadnej nekalej povahy individuálne posúdi všetky ostatné podmienky zmluvy, ktorej iba niektoré podmienky sú predmetom jemu predloženej žaloby.
- 31 Toto posúdenie je odôvodnené najmä okolnosťou, že dispozičná zásada, podľa ktorej účastníci konania definujú predmet konania, ako aj zásada *ne ultra petita*, podľa ktorej súd nesmie rozhodnúť nad rámec tvrdení účastníkov konania, na ktoré tiež poukázala maďarská vláda na pojednávaní, by mohli byť porušené, ak by vnútroštátne súdy boli na základe smernice 93/13 povinné ignorovať alebo prekročiť hranice predmetu sporu stanovené žalobnými návrhmi a žalobnými dôvodmi účastníkov konania, ako to v podstate uviedol aj generálny advokát v bodoch 43 a 51 svojich návrhov.
- 32 Vnútroštátny súd má preto v medziach predmetu sporu, o ktorom rozhoduje, preskúmať *ex offio* zmluvnú podmienku z dôvodu ochrany, ktorá sa musí priznať spotrebiteľovi na základe smernice 93/13, s cieľom vyhnúť sa tomu, aby boli požiadavky spotrebiteľa zamietnuté rozhodnutím, ktoré by prípadne získalo právnu silu rozhodnutej veci, hoci tieto požiadavky by mohli byť prijaté, ak by spotrebiteľ z dôvodu nevedomosti neopomenul dovoľávať sa nekalej povahy tejto podmienky.
- 33 Treba tiež spresniť, že na to, aby spotrebiteľ mohol v plnom rozsahu požívať ochranu, ktorú mu priznáva smernica 93/13, a aby nebol narušený potrebný účinok tejto ochrany, vnútroštátny súd nesmie podávať formalistický výklad nárokov, ktoré sú mu predložené, ale musí naopak vnímať ich obsah s prihliadnutím na dôvody uvádzané na ich podporu.

- 34 Z úvah uvedených v bodoch 27 až 33 tohto rozsudku vyplýva, že povinnosť preskúmania *ex offio*, ktorú má vnútroštátny súd rozhodujúci vo veci, sa vzťahuje len na zmluvné podmienky, ktoré napriek tomu, že nie sú uvádzané žalobou spotrebiteľa, súvisia s predmetom sporu, ako ho vymedzili účastníci konania vzhľadom na ich žalobné návrhy a žalobné dôvody, a musia byť preskúmané s cieľom overiť ich prípadnú nekalú povahu hneď, ako má tento súd k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel.
- 35 Po druhé, pokiaľ ide o uplatnenie tejto povinnosti preskúmania *ex offio*, aj keď sa táto povinnosť obmedzuje na podmienky uvedené v predchádzajúcom bode, nemožno z toho vyvodiť, že vnútroštátny súd, ktorý vo veci rozhoduje, sa na účely tohto preskúmania musí za každých okolností pridržiavať výlučne právnych a skutkových okolností uvádzaných účastníkmi konania, aby obmedzil uvedené preskúmanie na podmienky, ktorých nekalú povahu možno posúdiť s konečnou platnosťou iba na základe týchto skutočností.
- 36 Súdny dvor totiž viackrát rozhodol, že vnútroštátny súd musí *ex offio* nariadiť vykonávanie dôkazov s cieľom zistiť, či ustanovenie nachádzajúce sa v zmluve, ktorá je predmetom sporu, ktorý prejednáva, a ktorá bola uzavretá medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, patrí do pôsobnosti smernice 93/13 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. novembra 2010, VB Pénzügyi Lízing, C-137/08, EU:C:2010:659, bod 56, a zo 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 66).
- 37 Z rovnakého dôvodu a ako to tiež v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 61 až 64 svojich návrhov, ak právne a skutkové okolnosti uvedené v spise predloženom vnútroštátnemu súdu vyvolávajú vážne pochybnosti, pokiaľ ide o nekalú povahu určitých podmienok, na ktoré spotrebiteľ nepoukazoval, ale ktoré súvisia s predmetom sporu, bez toho, aby bolo možné v tejto súvislosti vykonať konečné posúdenie, vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby v prípade potreby *ex offio* prijal potrebné opatrenia na vykonanie dokazovania s cieľom doplniť tento spis tým, že účastníkov konania pri dodržaní kontradiktórnosti vyzve, aby mu predložili vysvetlenia a doklady potrebné na tento účel.
- 38 Z toho vyplýva, že vnútroštátny súd je povinný prijať *ex offio* také opatrenia na vykonanie dokazovania, aké sú uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, pokiaľ právne a skutkové okolnosti, ktoré sa už nachádzajú v uvedenom spise, vyvolávajú vážne pochybnosti, pokiaľ ide o nekalú povahu určitých podmienok, ktoré napriek tomu, že neboli napadnuté spotrebiteľom, súvisia s predmetom sporu, a pokiaľ v dôsledku toho vykonanie preskúmania *ex offio* prináležiaceho tomuto súdu vyžaduje, aby sa takéto opatrenia na vykonanie dokazovania prijali.
- 39 V prejednáwanej veci sa zdá, že z úvah uvedených v bode 22 tohto rozsudku vyplýva, že vnútroštátny súd vychádza z predpokladu, podľa ktorého podmienky, ktoré pani Lintnerová nenapadla, nesúvisia s predmetom sporu vo veci samej, keďže to, ako treba rozhodnúť o jej návrhoch, ktoré sa konkrétne týkajú podmienok umožňujúcich spoločnosti UniCredit Bank jednostranne zmeniť zmluvu, nijako nezávisí od rozhodnutia týkajúceho sa týchto podmienok. V tomto prípade sa povinnosť preskúmania *ex offio* vyplývajúca zo smernice 93/13 nevzťahuje na uvedené podmienky, s výhradou overení, ktoré musí vnútroštátny súd prípadne vykonať, pokiaľ ide o presný predmet uvedeného sporu, vzhľadom na žalobné návrhy a žalobné dôvody, ktoré uviedla pani Lintnerová. Týmto konštatovaním však nie je dotknutá možnosť, ktorej by sa pani Lintnerová prípadne mohla dovoliavať na základe uplatniteľného vnútroštátneho práva, podať novú žalobu týkajúcu sa zmluvných podmienok, ktoré neboli predmetom jej pôvodnej žaloby, alebo rozšíriť predmet sporu, ktorý prejednáva vnútroštátny súd, na výzvu uvedeného súdu alebo z vlastného podnetu.
- 40 Okrem toho skutočnosť, že pani Lintnerová je zastúpená advokátom, nemá vplyv na predchádzajúcu analýzu, keďže všeobecná otázka rozsahu preskúmania *ex offio*, ktoré má vykonať vnútroštátny súd rozhodujúci vo veci, musí byť rozhodnutá bez ohľadu na konkrétne okolnosti každého konania (pozri analogicky rozsudok zo 4. októbra 2007, Rampion a Godard, C-429/05, EU:C:2007:575, body 62 a 65).

- 41 Nakoniec treba pripomenúť po prvé, že podľa článku 8 smernice 93/13 „členské štáty môžu prijať alebo zachovať najprísnejšie ustanovenia zlučiteľné so zmluvou v oblasti, na ktorú sa vzťahuje táto smernica, s cieľom zabezpečiť maximálnu ochranu spotrebiteľa“. V dôsledku toho majú členské štáty naďalej možnosť upraviť vo svojom vnútroštátnom práve širšie preskúmanie *ex offio*, než aké majú vykonať ich súdy podľa tejto smernice v súlade s úvahami uvedenými v bodoch 28 až 38 tohto rozsudku.
- 42 Po druhé v prípade, že vnútroštátny súd po tom, čo na základe informácií o skutkových a právnych okolnostiach, ktorými disponuje alebo s ktorými sa oboznámil v dôsledku opatrení na vykonanie dokazovania prijatých na tento účel, zistil, že podmienka patrí do pôsobnosti uvedenej smernice, konštatuje po ukončení preskúmania, ktoré vykonal *ex offio*, že táto podmienka má nekalú povahu, musí vo všeobecnosti o tom informovať účastníkov konania v spore a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel stanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. februára 2013, Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, body 31 a 32, ako aj zo 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 70).
- 43 Po tretie vnútroštátny súd nemusí podľa smernice 93/13 vylúčiť uplatnenie takýchto zmluvných podmienok, pokiaľ spotrebiteľ po tom, čo bol upozornený uvedeným súdom, nepovažuje za potrebné namietat' nekalý a nezáväzný charakter podmienky (rozsudok zo 4. júna 2009, Pannon GSM, C-243/08, EU:C:2009:350, bod 33).
- 44 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o žalobe podanej spotrebiteľom o určenie nekalej povahy určitých podmienok uvedených v zmluve, ktorú tento spotrebiteľ uzavrel s predajcom alebo dodávateľom, nie je povinný *ex offio* a individuálne preskúmať všetky ostatné zmluvné podmienky, ktoré neboli týmto spotrebiteľom napadnuté, aby overil, či ich možno považovať za nekalé, ale má preskúmať len tie, ktoré súvisia s predmetom sporu, ako ho vymedzili účastníci konania, hneď, ako má vnútroštátny súd k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel, prípadne doplnené opatreniami na vykonanie dokazovania.

O druhej a tretej otázke

- 45 Svojou druhou a treťou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 4 ods. 1 a článok 6 ods. 1 smernice 93/13 majú vykladať v tom zmysle, že pokiaľ na posúdenie nekalej povahy zmluvnej podmienky, na ktorej sa zakladá nárok spotrebiteľa, treba zohľadniť všetky ostatné podmienky zmluvy, ktorú tento spotrebiteľ uzavrel s predajcom alebo dodávateľom, takéto zohľadnenie ako také zahŕňa povinnosť vnútroštátneho súdu, ktorý koná vo veci, preskúmať *ex offio* prípadnú nekalú povahu všetkých týchto podmienok.
- 46 V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul, že podľa článku 4 ods. 1 smernice 93/13 vnútroštátny súd musí na účely vykonania preskúmania prípadnej nekalej povahy zmluvnej podmienky, na ktorej bol založený návrh, ktorý mu bol podaný, vziať do úvahy všetky ostatné ustanovenia uvedenej zmluvy (rozsudok z 21. februára 2013, Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, bod 41).
- 47 Túto povinnosť zohľadniť všetky ostatné podmienky zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom možno vysvetliť tým, že preskúmanie napadnutej podmienky musí zohľadniť všetky skutočnosti, ktoré môžu byť relevantné na pochopenie tejto podmienky v jej kontexte, keďže v závislosti od obsahu tejto zmluvy môže byť na účely posúdenia nekalej povahy uvedenej podmienky potrebné posúdiť kumulatívny účinok všetkých podmienok uvedenej zmluvy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 95).

- 48 Ako však vyplýva z úvah uvedených v rámci analýzy prvej otázky a ako tiež uviedol generálny advokát v bode 75 svojich návrhov, nevyplýva z toho, že vnútroštátny súd je povinný preskúmať *ex officio* tieto ostatné zmluvné podmienky samostatne, pokiaľ ide o ich prípadnú nekalú povahu, v rámci posúdenia, ktoré vykoná na základe článku 6 ods. 1 smernice 93/13.
- 49 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na druhú a tretiu otázku odpovedať tak, že článok 4 ods. 1 a článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že pokiaľ na posúdenie nekalej povahy zmluvnej podmienky, na ktorej sa zakladá nárok spotrebiteľa, treba zohľadniť všetky ostatné podmienky zmluvy uzavretej medzi predajcom alebo dodávateľom a týmto spotrebiteľom, toto zohľadnenie ako také nezahŕňa povinnosť vnútroštátneho súdu, ktorý koná vo veci, preskúmať *ex officio* prípadnú nekalú povahu všetkých týchto podmienok.

O trovách

- 50 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. Článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o žalobe podanej spotrebiteľom o určenie nekalej povahy určitých podmienok uvedených v zmluve, ktorú tento spotrebiteľ uzavrel s predajcom alebo dodávateľom, nie je povinný *ex officio* a individuálne preskúmať všetky ostatné zmluvné podmienky, ktoré neboli uvedeným spotrebiteľom napadnuté, aby overil, či ich možno považovať za nekalé, ale má preskúmať len tie, ktoré súvisia s predmetom sporu, ako ho vymedzili účastníci konania, hneď, ako má vnútroštátny súd k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel, prípadne doplnené opatreniami na vykonanie dokazovania.
2. Článok 4 ods. 1 a článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že pokiaľ na posúdenie nekalej povahy zmluvnej podmienky, na ktorej sa zakladá nárok spotrebiteľa, treba zohľadniť všetky ostatné podmienky zmluvy uzavretej medzi predajcom alebo dodávateľom a týmto spotrebiteľom, toto zohľadnenie ako také nezahŕňa povinnosť vnútroštátneho súdu, ktorý koná vo veci, preskúmať *ex officio* prípadnú nekalú povahu všetkých týchto podmienok.

Podpisy